

> Retouradres Postbus 30155, 9700 LG Groningen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. dhr. Drs. M.J. Boereboom
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Contact

Uw brief van
13 december 2019

Uw kenmerk
--

Onze referentie
HD.020.024

Bijlagen
1

Datum 9 maart 2020

Betreft uitvoeringstoets op Wetsvoorstel verbetering rechtspositie en
rechtsbescherming mbo-student

Geachte heer Boereboom,

In uw brief van 13 december 2019, door DUO ontvangen op 6 januari 2020, heeft u DUO gevraagd een uitvoeringstoets te doen op het Wetsvoorstel verbetering rechtspositie en rechtsbescherming mbo-student. DUO heeft die toets uitgevoerd op de versie van het wetsvoorstel dat bij uw genoemde brief was gevoegd. De resultaten ervan treft u hierbij aan.

Conclusie

Het wetsvoorstel heeft geen directe uitvoeringsconsequenties voor DUO. Wel zijn er zorgen over de gevolgen van de afschaffing van de Onderwijsovereenkomst zonder dat wordt gebord dat de inschrijving van studenten in het MBO juist, tijdig en aantoonbaar kan plaatsvinden. DUO voorziet een mogelijk knelpunt voor in ieder geval het proces bekostiging in relatie tot de accountantscontrole en het Assurance rapport.

Inhoud

Het wetsvoorstel heeft tot doel studenten in het mbo een betere rechtspositie en rechtsbescherming te geven. Daarnaast beoogt het de administratieve lasten voor de instellingen te verminderen.

De wijziging van de WEB en in mindere mate van de WHW volgt op de kamerbrief van 27 januari 2019 en bevat de volgende elementen:

Verbetering van de rechtspositie van de mbo-student door:

- Het opnemen van rechten aangaande schorsing en verwijdering van de instelling in de WEB.
- Het verbeteren van de informatievoorziening over de rechten en plichten van mbo-studenten.

Verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten door:

- Het oprichten van een toegankelijke faciliteit waar studenten met al hun vragen naar toe kunnen.
- Het oprichten van onafhankelijke geschillenadviescommissies.
- Het oprichten van een toegankelijke, externe beroepsinstantie voor

geschillen.

- Het aanscherpen van de randvoorwaarden van de zorgplicht van instellingen op basis van de Wet gelijke behandeling handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz).

Verlichting van de regeldruk voor instellingen door:

- Afschaffing van de onderwijsovereenkomst en de bijbehorende administratieve verplichtingen.
- Het wegnemen van onduidelijkheid over de mogelijkheden tot informatiedeling met ouders van minderjarige studenten door introductie van een rapportageplicht.

Het wetsvoorstel raakt vooral de relatie tussen de onderwijsinstellingen en de studenten in de sector MBO (en Vavo). Er is maar één element dat de uitvoeringspraktijk van DUO kan raken. Dat is de afschaffing van de Onderwijsovereenkomst (OOK). In de MvT is opgenomen dat de aanwezigheid van een ondertekende OOK in de praktijk fungeert als een soort van bekostigingsvoorwaarde, in die zin dat de accountant de aanwezigheid ervan controleert en er consequenties aan verbindt in zijn accountantsrapport. DUO constateert dat in het OAP (onderwijs accountantsprotocol) op meerdere plekken wordt gerefereerd aan de OOK c.q. controlewerkzaamheden zijn beschreven waarbij de OOK een rol speelt.

Afschaffing van de OOK zoals hier voorgesteld zal dus in theorie de processen van DUO (en niet alleen Bekostiging) gaan raken.

Consequenties voor DUO

Er zijn aan het voorliggende wetsvoorstel geen rechtstreekse consequenties voor de uitvoeringspraktijk bij DUO verbonden. Wel maakt DUO zich zorgen over de gevolgen van de afschaffing van de Onderwijsovereenkomst zonder dat wordt geborgd dat inschrijving van de studenten in het MBO juist, tijdig en aantoonbaar plaatsvindt c.q. heeft plaatsgevonden. Dit is niet wenselijk in de relatie tussen de onderwijsinstelling en student en werkt ook onduidelijkheid in de hand die uiteindelijk, via het proces van de jaarverslaggeving en verantwoording, kan leiden tot financiële consequenties voor de instelling. Indien niet onomstotelijk kan worden aangetoond dat een inschrijving een inschrijving is die meetelt voor de bekostiging, kan dit via het Assurancerapport leiden tot uitsluiting van die inschrijving voor de bekostiging. Een heldere wettelijke basis hiervoor, alsmede een sluitende instructie voor de controle door de accountant hierop, zijn derhalve onontbeerlijk.

Verder komt de term "onderwijsovereenkomst" in veel andere wetten, besluiten en ministeriele regelingen voor. Uit het wetsvoorstel (en de aanvraag om uitvoeringstoets) wordt niet duidelijk hoe daarmee omgegaan moet worden en of dat er is nagedacht over een alternatief.

Een definitief oordeel over de consequenties op de uitvoering van de processen bij DUO en dus over de uitvoerbaarheid van het voorstel de Onderwijsovereenkomst af te schaffen, kan pas worden geveld nadat dit in kaart is gebracht.

Advies

DUO adviseert om direct ook in dit wetsvoorstel en in het OAP (onderwijsaccountants-protocol) op te nemen op welke wijze helderheid, juistheid en rechtmatigheid (moeten) worden geborgd. Daarnaast adviseert DUO in de MvT uit te werken welk effect de afschaffing van de OOK heeft op andere (lagere) wet- en regelgeving.

DUO voert graag een nieuwe toets uit op een bijgesteld voorstel.

Vermindering regeldruk

In de MvT is in de paragraaf 3.3 aandacht besteed aan de vermindering regeldruk en de regeldrukkosten. In deze paragraaf mist DUO de overweging dat het afschaffen van de (schriftelijke) OOK leidt tot een andere uitvoeringspraktijk rondom de inschrijvingen op de instellingen. Immers de verplichting tot inschrijving blijft bestaan. Die nieuwe uitvoeringspraktijk van deze verplichting zal administratieve handelingen en kosten met zich meebrengen. Die zijn niet genoemd en lijken niet te zijn meegenomen in de berekening van de nieuwe regeldrukkosten.

Reactie Inspectie van het Onderwijs en Accountantsdienst Rijk

In het kader van het geïntegreerde toezicht is deze uitvoeringstoets ook uitgezet bij de Inspectie en de ADR. De reacties van de ADR en de Ivho zijn in de bijlage bij deze brief opgenomen.

Kosten

Omdat er geen directe consequenties zijn voor de uitvoeringspraktijk, zijn er geen (implementatie-) kosten verbonden aan dit wetsvoorstel. Indien echter geen gevolg wordt gegeven aan het door DUO afgegeven advies en in verband met het gesignaleerde knelpunt (uitvoerings-) kosten ontstaan, zal DUO deze alsnog bij u in rekening brengen.

Ik verzoek u binnen 8 weken inhoudelijk te reageren op deze brief.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

